

www.HitelSikererek.hu

INDOKOLÁS

A bíróság a felperesek keresete, annak mellékletei, a tárgyaláson tett nyilatkozatok alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A felperesek és az alperes Szegeden, 2007. augusztus 29-én SZE/2154485/7. szerződésszámon „kölcönszerződés magánszemélyek részére, lakásépítés céljára, egyenletes részletfizetéssel, CHF elszámolási alapon, türelmi idővel, 6 hónapos kamatperiódussal” elnevezésű kölcönszerződést kötöttek. Az ebben foglaltak szerint az alperes a felperesek részére a Mórahalom, Munkácsy u. 41. szám alatti ingatlanon lakóház felépítésének finanszírozása céljára 119.097,- CHF kölcsönt bocsát rendelkezésre, a felperesek 15.000.000,- Ft finanszírozási igényének kielégítése céljából, CHF elszámolással. A szerződés I/1. pontja szerint a felperes elfogadták azon tényt, hogy a nyilvántartásba vett devizaösszeg a szerződés megkötése, valamint a folyósítás napja közötti időszak alatt bekövetkezett árfolyamváltozás miatt a finanszírozási igényhez képest 15%-kal növelt mértékben került megállapításra. Az összeg csak tájékoztató jellegű és a tartozás tényleges összege a II/1. pontban írtak szerint kerül megállapításra. A II/1. pont szerint az alperes a kölcsönt minden esetben legfeljebb az I/1. pontban írt forintösszegben, az épület készültségi fokának megfelelően, szakaszosan, a szerződésben meghatározott folyósítási feltételek maradéktalan megvalósulását követő 8 munkanapon belül folyósítja a felperesek részére és azt a folyósítás napján érvényes, az alperes által alkalmazott és az alperes hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza vételi árfolyamon kiszámított CHF összegben tartja nyilván. A kölcsön futamideje 260 hónapban került megállapításra, amelyből 24 hónap a türelmi idő. A kamattal kapcsolatban tartalmazza a szerződés, hogy a kamatperiódus hossza 6 hónap és az ügyleti év a szerződés tekintetében egy teljes év.

A szerződés III. fejezete rendelkezik a kölcsön kamata, egyéb díjak, költségek és jutalék kérdéséről. E szerint a felperesek a kölcsön után a rendelkezésre tartási jutalékot, a folyósítás napjától kamatot kötelesek fizetni. A kölcsön kamatlába a folyósítás időpontjában a hirdetményben megállapított érték, míg az alperes a szerződéskötés napjára vonatkozóan tájékoztató jelleggel ezt 5,49%-ban közölte. Rögzíti a szerződés, hogy a kölcsön kamatlába a kamatperióduson belül állandó, de kamatperiódusonként változó. A kamatszámítás kezdő időpontjaként a kölcsön folyósítását követő nap, utolsó napjaként pedig az a nap került megállapításra, amikor a törlesztett összeg jóváírása megtörtént. Rendelkezésre tartási jutalékként évi 1% került megállapításra, míg folyósítási jutalékként 2%. A III/7. pont rendelkezik a THM-ről, ami 6,13%-ban került rögzítésre, a szerződéskötés napján érvényes számlakonverziós deviza árfolyam figyelembevételével. Tartalmazza ezen pont azt is, hogy a szerződés elválaszthatatlan részét képezi a THM számítása során figyelembe nem vett költségek, díjak összegét, illetőleg becslését tartalmazó melléklet.

Az egyedi kölcönszerződés IV/3. pontja tartalmazza, hogy a felek megállapodnak abban, hogy a szerződésben megállapított kölcsön a folyósítást, illetve az egyes részfolyósításokat követően kizárólagosan CHF-ben kerül nyilvántartásra, illetve elszámolásra. A kamat (törlesztés) – a türelmi idő konstrukció esetén türelmi idő alatt – havonta fizetendő együttes összege 555,32 CHF, amely a türelmi idő alatt a napi kamatszámításra tekintettel az adott törlesztési esedékességi hónap napjai számának függvényében változhat. A felperesek tudomásul vették azt is, hogy ezen összeg tájékoztató jellegű. A rendelkezésre tartási időszak leteltét követően fizetendő tőke, kamat (törlesztőrészlet) havonta fizetendő együttes összege 694,75 CHF-ben került megállapításra, amely az ügyleti évben, illetve 6 hónapos kamatperiódusú kölcsön esetén kamatperióduson belül is változhat. Tartalmazza a szerződésnek ezen pontja azt is, hogy a kölcönszerződés tekintetében a mindenkor esedékessé váló törlesztőrészletek, illetve bármilyen más, pénzbeli kötelezettség CHF-ben teljesítendő. Más pénznemben való teljesítés esetén a bank a bank által az esedékesség napján alkalmazott, a bank hirdetményében hivatkozott

számlakonverziós deviza eladási árfolyamon kiszámított CHF összeget fordít az éppen esedékessé vált kötelezettség teljesítésére. Az első törlesztőrészlet esedékességét 2009. október 15-ében, míg az utolsó részletét 2037. szeptember 15-ban határozta meg a szerződés. A folyósítási jutalék mértékét 1.500,- CHF-ben rögzítették a felek, amelyet az alperes a kölcsön folyósításával egyidejűleg jogosult volt a felperesek számlájáról levonni. A kölcsön biztosítékeként jelzálogjog került alapításra a kölcsön összegének felhasználásával felépítendő ingatlanra.

Az egyedi kölcsönszerződés része az ún. CHF klauzula (VII.). Ez tartalmazza, hogy ha a CHF/HUF árfolyamának nagymértékű változása miatt (legalább 5%-os változás, figyelembe véve az esetleges megváltozott ingatlanpiaci viszonyokat is), a biztosítékul nyújtott ingatlan értéke már nem nyújt az alperes számára megfelelő fedezetet, akkor az adós köteles 30 naptári napon belül a bank számára kielégítő pótfedezetet biztosítani. A klauzula 2. pontja szerint a felperesek kifejezetten nyilatkoztak arról, hogy az alperes felvilágosítását – mely szerint a kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás – megértették és ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, illetve igénylik a CHF nyilvántartást. A VIII/13. pontban rögzítettek szerint a felperesek kijelentették, hogy a bank üzletszabályzatának, hirdeteményéncik rendelkezéseit megismerték, azokat magukra nézve kötelezőnek fogadják el. Külön kiemelésre került, hogy a felperesek kijelentik, hogy a megkötendő kölcsönszerződés tervezetét, a hitelbírálati díj számítási módját, a hitel prolongálásának várható költségét, nemteljesítés esetére a késedelmi kamat mértékét és a hitelfelmondás feltételeit, a teljes futamidőre kiszámított kamatot, a hatályos hirdetemény szerinti THM-et, számításának módját és számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket és várható mértékét (különösen a közjegyzői díj és a kölcsön folyósításához megkövetelt biztosítási díj meghatározását és várható összegét) megismerték, megértették és tudomásul vették. Tudomásul vették továbbá azt a tájékoztatást is, hogy a THM meghatározása a hatályos, vonatkozó jogszabályok, a bank aktuális hirdeteményében közzétett kondíciói, feltételei alapján került meghatározásra és a feltételek, kondíciók változása esetén mértéke módosulhat, valamint azt, hogy a hitel kamatkockázatát a THM nem tükrözi, a hitel árfolyamkockázatához hasonlóan. A 14. pont szerint a felek megállapodtak abban, hogy az üzletszabályzat és a hirdetemény mindenkori, az e kölcsönszerződés fennállása alatt bekövetkező módosulásai, a hirdetemény vonatkozásában minden külön jogcselekmény nélkül, az üzletszabályzat tekintetében akkor válnak a szerződés részévé, ha annak tartalmát a felperesek kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadták. A ráutaló magatartással történő elfogadásnak tekintik a felek, ha az érintett fél a megváltozott üzletszabályzattal szemben, az írásbeli közlésétől számított 15 napon belül kifogást írásban a bank felé nem tesz.

A felperesek az egyedi kölcsönszerződés és az annak részét képező üzletszabályzat, hirdetemény, a jelzálogjog alapítását tartalmazó szerződés valamennyi oldalát aláírták.

A felperesek közjegyzői okiratban rögzítetten tartozáselismerő nyilatkozatot tettek, amelynek tartalma azonos a kölcsönszerződésben rögzítettekkel.

A felek között 2012. május 30-án „megállapodás kölcsönszerződés módosítására és gyűjtőszámlahitel nyújtására” elnevezésű, 2154485/G. számú szerződés jött létre. E szerint a felperesek 60 hónapig rögzített árfolyam alkalmazásával – amely 180,- HUF/CHF volt – voltak jogosultak a szerződésből fakadó kötelezettségeik teljesítésére. Ezen megállapodásról ugyancsak egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat készült.

Az egyedi kölcsönszerződés részévé vált a 2006. október 02-től hatályos üzletszabályzat. Ennek 10. fejezete tartalmazza a kamatokra, díjakra, jutalékokra és költségekre vonatkozó rendelkezéseket, köztük a kamatszámításhoz kapcsolódó képletet.

A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felek által megkötött kölcsönszerződés és az azzal azonos tartalommal létrejött tartozáselismerést rögzítő közjegyzői okirat érvénytelen, miután nem felel meg a szerződés megkötésekor hatályban lévő Hpt. 213. § /1/ bekezdés a), b), c) és d) pontjainak.

Az egész szerződés érvénytelenségének megállapításán túl az egyes szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítását is kérték abban az esetben, ha a bíróság nem lát lehetőséget az egész szerződés érvénytelenségének megállapítására, miután a szerződés tisztességtelen szerződési kikötéseket tartalmaz.

Követelésük indokolásaként kiemelték, hogy a szerződés nem határozza meg pontosan a szerződés tárgyát – azaz a kölcsön összegét –, a THM számításakor figyelembe vett és figyelembe nem vett költségeket, különösen nem az árfolyamrés mértékét, valamint nem tartalmazza a szerződés azokat a feltételeket, amelyek esetén a teljes hiteldíjmutató változtatható.

Az alperes érdemi ellenkérelme a tárgyalás napján (2013. november 20.), faxon és e-mailben érkezett meg a bíróságra, majd postai úton 2013. november 22-én. A tárgyalási határnapra fax, illetve e-mail útján érkezett ellenkérelmek az alperes ügyvéd képviselőjének eredeti meghatalmazását nem tartalmazzák, az a postai úton érkezett érdemi ellenkérelem mellékletét képezi.

Az alperes elsődlegesen igazolási kérelmet terjesztett elő az érdemi ellenkérelme késedelmes benyújtása miatt, miután a bíróság az alperest a keresetet illetően érdemi ellenkérelem előterjesztésére hívta fel, amely felhívást 2013. július 17-én az alperes kézhez is vette. Ez alapján – figyelemmel a törvénykezési szünetre is – 2013. szeptember 04-ig az alperesnek ellenkérelmét elő kellett volna terjesztenie. Ehhez képest az a tárgyalás napján érkezett meg e-mail és fax útján, míg postai úton azt követő 2 nappal. Az alperes a mulasztását azzal indokolta, hogy a közmédiából is jól ismert, hogy az utóbbi időszakban a deviza alapú kölcsönökhöz kapcsolódóan indított eljárások száma a többszörösére emelkedett, amely rendkívüli ügyterhet ró az alperesre. Emiatt a bíróság által adott viszonylag rövid határidőt nem tudták betartani.

Érdemben arra hivatkozott, hogy az egyedi kölcsönszerződés és az annak mellékletét képező általános szerződési feltétel, hirdetmény és folyósítási értesítések alapján egyértelműen megállapíthatóak a szerződésnek azon részei, amelyek hiányára hivatkozással a felperesek a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérik. Így egyértelműen meghatározható a kölcsön összege, az a felperesek finanszírozási igényéből, valamint a részükre folyósított összegből kiszámítható. Tartalmazza a felek közötti szerződés azt is, hogy a svájci frankban megállapított és nyilvántartott tőkét a folyósítás és nem a szerződéskötés napján irányadó számlakonverziós deviza vételi árfolyamon kell kiszámítani, a felperesek által igényelt finanszírozási összeg alapulvételével. A kereset THM-mel kapcsolatos érvelésével összefüggésben hangsúlyozta, hogy annak kiszámítása, a figyelembe vett költségek mindenben megfelelnek a szerződés létrejöttkor hatályos THM-rendeletben rögzítetteknek és a bank eleget tett azon kötelezettségének is, mely szerint a szerződésben fel kell sorolnia azon indokokat, amelyek alapján a hiteldíjmutató megváltoztatható. Az üzletszabályzat megismeréséhez és átvételéhez kapcsolódóan hangsúlyozta, hogy a szükséges dokumentumokat rendelkezésre bocsátották és azok a felperesek részére megismerhetővé váltak.

A kereset alapos.

A bíróság a perben írásbeli előkészítést rendelt el, mikor felhívta az alperest arra, hogy a felperesek részére kézbesített keresetében és annak mellékleteiben foglaltakra érdemi ellenkérelmét a felhívás kézhezvételétől számított 15 napon belül terjessze elő. Az alperes ezen felhívást 2013. július 17-én vette kézhez. A 3., 4. és 6. sorszám alatti előkészítő iratok mellékleteként elfekvő, alperesi jogi képviselő meghatalmazása szerint az ügy vitelére az alperestől 2013. augusztus 13-án kapott meghatalmazást. A tárgyalási határnap 2013. november 20-ra került kitűzésre. Az alperesi képviselőnek tehát az írásbeli előkészítő irat előterjesztésére – a törvénykezési szünetre is tekintettel – 2013. szeptember 04-ig volt

lehetősége. Biztosított volt részére az is, hogy amennyiben a meghatalmazás megadása után az ellenkérelem benyújtására még rendelkezésre álló időt kevésnek találja az írásbeli előkészítéshez kapcsolódó feladatai ellátásához, úgy határidő engedélyezését kérje. Erre azonban a jelen perben nem került sor.

Helytálló az alperesnek az a hivatkozása, hogy az utóbbi időszakban jelentősen megszorodtak a pénzügyintézeteknek a devizában nyilvántartott jogügyleteihez kapcsolódó perek. Ugyanakkor ez nem mentesíti a perben eljáró személyeket az alól, hogy az eljárási határidőket betartsák, a jogszabályban foglalt kötelezettségeiknek eleget tegyenek, illetőleg, ha ezek a határidők a megnövekedett ügyteher miatt nem elegendőek, úgy élve az ugyancsak jogszabály adta lehetőségekkel, határidő-hosszabbítást kérjenek. Az alperesnek a meghatalmazás kelte és a tárgyalási határnap között mintegy 3 hónap állt rendelkezésére arra, hogy határidő-hosszabbítást kérjen, illetőleg érdemi ellenkérelmét elkészítse. Ehhez képest az a tárgyalási határnapon, a tárgyalás kezdetét megelőzően érkezett meg fax, illetőleg e-mail útján. Ilyen körülmények között a bíróság nem látott lehetőséget arra, hogy az alperes határidő-mulasztás miatt kimentési okokként felhozott indokait elfogadja.

Meg kell jegyezni azt is, hogy az ügyek nagy számban megnövekedtek a devizában nyilvántartott jogügyletekhez kapcsolódóan, ugyanakkor ezek az eljárások – különösen egy adott pénzügyintézet esetében – közel azonos hivatkozásokra épülnek, amelyből az következik, hogy a pénzügyintézetek védekezése nem tér el minden egyedi ügy esetében, nyilvánvalóan a szerződést kötő felek sajátos körülményei kivételével. Ugyanakkor a jogszabályi érvelések, a szerződések, üzletszabályzatok értelmezése egy-egy pénzügyintézetben belül, egy-egy termékhez kapcsolódóan azonos vagy közel azonos.

Ami ügy érdemét illeti:

A peres felek között a Ptk. 685. § e) pontjában meghatározott fogyasztási szerződés jött létre, miután a felperesek gazdasági és szakmai tevékenységük körén kívül, magáncéljaik finanszírozására vettek igénybe kölcsönt az alperestől. A szerződés létrejötté időpontjában hatályos Hpt. 2. számú melléklet III/13. pontjának fogalom meghatározásának is megfelel a felek közötti szerződés, amely szerint az lakossági kölcsönszerződésnek minősül.

A felperesek állították, hogy az egyedi kölcsönszerződés részét képező általános szerződési feltételeket, a hirdetményt nem ismerték meg, azt nem vették át, így az nem válthatott a szerződés részévé. Ugyanakkor a peres iratok között elfekvő és már a keresetlevél mellékletét is képező általános szerződési feltételek és hirdetmény valamennyi oldalát az I. és II.r. felperes saját kezűleg aláírta, amellyel elismerték az általános szerződési feltételekben, hirdetményekben rögzítettek megismerését, ezen iratok átvételét. Mindez alapján megállapítható, hogy az általános szerződési feltételeket és a hirdetményeket az I. és II.r. felperesek kellő gondosság mellett megismerhették, így azok az egyedi kölcsönszerződés részévé váltak.

A szerződéskötés időpontjában (2007. augusztus 29.) hatályban lévő Hpt. 210. § /1/ bekezdése kimondja, hogy a pénzügyi intézmény pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban vagy minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirat formájában köthet. Az írásban kötött szerződés egy eredeti példányát a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélnek átadni.

A /2/ bekezdés akként rendelkezik, hogy a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ide értve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, követelményeit is.

A kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt a /3/ bekezdés szerint csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt – külön pontban – a pénzügyi intézmény számára meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére egyértelműen lehetővé teszi.

A fenti időpontban hatályos Hpt. 213. § /1/ bekezdése szerint semmis az a fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, amely nem tartalmazza

- a) a szerződés tárgyát,
- b) az éves, százalékbán kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét vagy, ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ide értve a kamatot, járulékokat, valamint ezek éves, százalékbán kifejezett értékét,
- d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetén a hiteldíj megváltoztatható vagy, ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,
- e) a törlesztőrészletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,
- f) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint
- g) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól követelt biztosítások megjelölését.

A felperesek az idézett jogszabályhely a), b), c) és d) pontjai alapján kérték a szerződések teljes érvénytelensége megállapítását.

Az I. és II.r. felperesek a kölcsönszerződés révén 15.000.000,- Ft kölcsönhöz kívántak jutni és részükre forint is került átutalásra, valamint a havi részletfizetési kötelezettségüknek is forintban tesznek eleget. A perbeli esetben azonban egyértelmű, hogy a szerződést kötő felek között nem forint alapú kölcsönszerződés megkötésére került sor, hiszen maga a megállapodás is azt tartalmazza a szerződés megnevezéseként, hogy az CHF alapú elszámolással létrejött kölcsönszerződés. Az okirat általános részében megfogalmazottak szerint az alperes svájci frank kölcsönt bocsát az adósok rendelkezésére, a 15.000.000,- Ft összegű finanszírozási igényük kielégítésére, kifejezett CHF elszámolás mellett. A szerződésnek a kölcsön folyósításáról rendelkező II. fejezete 1. pontja szerint az alperes a kölcsönt minden esetben a szerződés I/1. pontjában írt forint összegben folyósítja, de ezt a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott és a bank hirdetményében hivatkozott számlakonverziós deviza vételi árfolyamon kiszámított CHF összegben tartja nyilván. A felek közötti jogügyletben nemcsak a kölcsön tőkeösszege, hanem a teljesítendő törlesztőrészletek mértéke is a tőkeösszeghez hasonlóan kerül megállapításra, azaz az esedékesség napján megállapítható deviza értéket számolja át az alperes a forintban fizetendő törlesztőrészlet mértékére.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a felek célja, valós ügyleti akarata deviza alapú kölcsönszerződés megkötésére irányult, mivel az I. és II.r. felperesek meghatározott forint összeghez kívántak hozzájutni a szerződésben rögzített, a forint alapú hitelekhez képest alacsonyabb ügyleti kamat mellett, a hitelező akarata pedig ugyanilyen tartalmú kölcsön nyújtása volt. A felek közötti kölcsönszerződés mindez alapján a 41/1997. (III.05.) Korm. rendelet 11/B. §-ában rögzítettek szerinti deviza alapú kölcsönszerződésnek minősül.

A deviza alapú hitelezés lényege, hogy a kölcsönösszeg meghatározása, folyósítása és törlesztése forintban történik, amit azonban devizában kalkulálnak, az alapján számítják a hitelösszegeket és a törlesztőrészleteket. Valójában devizában történő pénzmozgás az adott, egyedi szerződés keretei között ténylegesen nem történik (BDT.2012/73.).

A perbeli esetben deviza alapú forint hitelezés történt, hiszen az I. és II.r. felperes szándéka és akarata forintban folyósított kölcsön felvételére irányult, az alperes ennek megfelelően folyósította a hitelt. Míután tehát a perbeli esetben deviza alapú forint hitelezésről beszélünk, az ilyen szerződések létrejötté

szempontjából lényeges körülmény a rendelkezésre bocsátott forint összeg és nem a deviza összeg meghatározása.

A Hpt. már idézett rendelkezésével összhangban áll a Ptk. 523. § /1/ bekezdésében rögzített fogalom meghatározás, amely szerint a kölcsönszerződés alapján a pénzügyintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

Kölcsönszerződés alapján a hitelezőnek tehát meghatározott pénzüsszeget kell fizetnie az adósnak, akinek ezt a pénzüsszeget és a kikötött kamatot (hiteldíjat) kell megfizetnie a hitelező részére (Ptk. ún. Nagykommentára, II. kötet 2422. oldal KJK.1981.). Tehát a kölcsönszerződés esetében a pénzütartozásnak mindig meghatározott összeg fizetésére kell szólnia. Ezzel a megfogalmazással egyezően foglalt állást a Szerzödések Joga (KJK.1993.) 54. oldal első bekezdése, amely szerint „Lényeges továbbá minden olyan kérdés, amelyet a Ptk-nak az egyes szerzödésekre vonatkozó része főkötelezettségként határoz meg (pl.: kölcsönszerzödésnél az összeg és a visszafizetés meghatározása; a szolgáltató kölcsönénél a kamat).” Ezzel összhangban állnak a Legfelsőbb Bíróság Gf.I.31.469/1992. és a BH.1993/513. döntéseként közzétettek, ami szerint a kölcsönszerzödéés lényeges tartalmi eleme a kölcsön összegének meghatározása. Ennek hiányában a kölcsönszerzödéés létrejötte nem állapítható meg. Ugyancsak ezt rögzítik a Polgári Törvénykönyv Magyarázata (KJK.2004.) II. kötetének 1884. oldalán írtak, ami szerint kölcsönszerzödéés a felek akaratnyilvánításával és nem a kölcsönösszeg átadásával jön létre.

Míndezeek alapján megállapítható, hogy a kölcsönszerzödéés nem reálaktus, vagyis nem a kölcsönösszeg folyósításával – mint dologátadással – jön létre, hanem a kötelezettségvállalásokat rögzítö, jogilag kötelezö szerzödééses megállapodás megkötésével. Ezért a kölcsönösszeget nem az határozza meg, hogy mennyit folyósít a pénzügyi szolgáltató az ügyfele részére, hanem az, hogy milyen kölcsönösszeget határoztak meg az előre megkötött kölcsönszerzödéésben.

A rendelkezésre álló adatok szerint az I. és II.r. felperes 15.000.000,- Ft kölcsönhöz kívánt jutni és ez is került átutalásra a számlájukra. Ezzel szemben az írásban megkötött szerzödéés a kölcsönösszeget a szerzödéés létrejöttének napján 119.097,- CHF-ben állapítja meg. Ez nem áll összhangban a ténylegesen folyósított 15.000.000,- Ft-tal, mivel az – mint ahogyan a felperesek is hivatkoznak rá keresetük 4. oldalán – nagyobb forintösszeget átutalását tette volna indokolttá. Maga a kölcsönszerzödéés I/1. pontja is rögzíti, hogy ez az összeg csak tájékoztató jellegű és a nyilvántartásba vett devizaösszeg a szerzödéés megkötése, valamint a folyósítás időpontja közötti időszak alatt bekövetkezheto árfolyamváltozás miatt a finanszírozási igényhez képest 15%-kal növelt mértékű. A szerzödéés II/1. pontja részletezi, hogy a kölcsön pontosan meghatározható összege csak a folyósítás napján állapítható meg, az alperes által meghatározott számítási mód alapján. Mindebből az következik, hogy az alperes nem a szerzödéés megkötése napján, a kölcsönös akaratnyilvánítással elfogadott konkrét tőkeösszeeggel terheli meg az adósokat, hanem a devizapiac által – a devizapiaci értékelés nyomán – utöbb, a szerzödéés megkötését követően kialakuló áron számított, a szerzödéskötéskor nem kiszámítható tőkeösszeeggel, mint tartozással.

A kölcsönösszeget illetően tehát, miután annak devizában meghatározott konkrét összege a szerzödéés megkötése napján, figyelemmel a késöbbi utalás időpontjára, nem határozható meg, a felek között kölcsönös, egybehangzó akaratnyilatkozat a kölcsönösszegek devizában meghatározott mértékére nincs. Ugyanakkor a kölcsönszerzödéés forintban nem határozza meg a kölcsönösszeget, kizárólag finanszírozási igényként rögzíti, amely semmiképpen nem azonos a kölcsönösszegevel. Miután a perbeli esetben deviza alapú forinthitelezés történt, az ilyen szerzödések létrejötte szempontjából lényeges körülmény a rendelkezésre bocsátott forintösszeg és nem a devizaösszeg meghatározása volt. A felek között létrejött kölcsönszerzödéés nem határozza meg a kölcsön forintösszeget és a devizában

való meghatározása körében sincs egyező akaratnyilvánítás a szerződés létrejötte időpontjában, ezért a szerződés tárgya az okiratban nem meghatározott, így a felek közötti szerződés a Hpt. 213. § /1/ bekezdés a) pontjába ütközik, így az érvénytelen.

Miután a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezések és bírói gyakorlatot összegző kommentárok szerint a kölcsönszerződés főtárgyának meghatározása a szerződés létrejötte időpontjában kell, hogy megtörténjen, a kölcsönszerződés reálaktus voltára tekintettel, a bíróság álláspontja szerint az, hogy a nem vitásan az egyedi kölcsönszerződés részévé vált általános szerződési feltételek alapján a kölcsön összege utóbb meghatározható, a kölcsönszerződést nem teszi érvényessé.

A Kúria Gfv.VII.30.078/2013/14. számú közbenső ítéletében rögzítettek szerint a Hpt. 213. §-a egyértelműen fogyasztóvédelmi célú, a fogyasztó megfelelő informáltságát célzó rendelkezés, amely alapján a „költség” jogszabály szerinti fogalmát nem a pénzügyi intézmény oldaláról, hanem a fogyasztó szempontjából kell értelmezni. Ez azt jelenti, hogy ami a fogyasztó számára fizetési kötelezettséget, terhet jelent, az költség. A vételi és eladási árfolyamok alkalmazásából eredő teher olyan költségnek minősül, amelyeket a kölcsönszerződésekben fel kell tüntetni. Miután a felek közötti megállapodások ezen jogszabályi kritériumnak nem felelnek meg, azok emiatt is érvénytelenek a Hpt. 213. § /1/ bekezdés b) pontja értelmében.

Megállapítható volt a kölcsönszerződés érvénytelensége amiatt is, hogy nem tartalmazza a törlesztőrészek összegét és a törlesztési időpontokat sem. A korábban kifejtettek szerint a felek között devizában nyilvántartott forinthitel-szerződés jött létre és abban egyértelműen meg kell határozni a törlesztőrészek összegét. A keresetlevél mellékletét képező kölcsönszerződés – hasonlóan a kölcsön összegéhez – a törlesztőrészek mértékét is devizában határozza meg. Ugyanakkor ez az összeg a kölcsönszerződés megkötésének napján igaz, a törlesztések megfizetésekor azonban már nem. Mindemellett pedig devizában határozza meg a mértéket, holott – a korábban kifejtettek szerint – miután forinthitel-szerződés jött létre a felek között, így azt forintban kell meghatározni. Minderre tekintettel a bíróság ezen pont alapján is megállapíthatónak látta a kölcsönszerződés érvénytelenségét.

Nem osztja azonban a bíróság a felperesnek azt az érvelését, hogy a lakossági kölcsönszerződés a Hpt. 213. § /1/ bekezdés d) pontjában rögzítettek szerint érvénytelen. A felek közötti szerződés ugyanis meghatározza azokat a körülményeket, amelyek esetén a hiteldíjmutató megváltoztatható és ezzel a jogszabályban írt kötelezettségének eleget tesz. Értelemszerűen azonban ettől eltérő az, hogy ezen, ún. ok-listában meghatározottak a Ptk. 209. § /1/ bekezdésében rögzítetteknek megfelelnek-e, azok tisztességes szerződéses kikötésnek tekinthetőek-e.

A fentiekre tekintettel tehát a bíróság a felek közötti kölcsönszerződés és a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelenségét megállapította.

A felperesek keresetükben kizárólag a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérték a Ptk. 239/A. §-ára hivatkozással, a jogkövetkezmények levonása nélkül.

Erre figyelemmel a bíróság kizárólag ezen kérdésben tudott döntést hozni, míg jogkövetkezmény alkalmazására, így az érvénytelenségi okok kiküszöbölésére nem volt lehetőség.

Az alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján köteles a felperesek javára perköltséget fizetni, amelynek összegét a bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § /3/ bekezdése alapján állapította meg. Miután a felperesek igénye két szerződés (a kölcsönszerződés és a tartozáselismerő nyilatkozat) érvénytelensége megállapítására irányult, így a pertárgyérték megállapításánál mindkét szerződés esetében figyelembe kellett venni a meg nem határozható perérték alapján megállapítandó pertárgyértéket.

13.P.21.047/2013/5. szám

A felperesek személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illetéket pervesztessége miatt ugyancsak az alperes köteles megfizetni az Itv. 74. § /3/ bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /2/ bekezdése alapján.

Szeged, 2013. évi november hó 20. napján

dr. Vágó Mária sk.
bíró

Admány hitelül:

Fodor Ágnes
tisztviselő

www.HitelSiker.hu